

Для забезпечення переходу від викладання дисциплін юридичного фаху до викладання наук необхідно використовувати сучасні освітні технології. До інноваційних технологій відносяться технології систематизації та візуалізованої презентації знань, інформаційні та комунікаційні, розвиваючого навчання, контекстного навчання (Е.Ф. Зеєр, 2009).

Технології систематизації та візуалізованою презентації знань припускають визначення різноманітних зв'язків і відносин між досліджуваними предметами і явищами, їх упорядкування на основі подібності/відмінності, наочне уявлення структурно-функціональних зв'язків і відносин у формі схем, таблиць, малюнків, знаково-символічних моделей.

Інформаційні та комунікаційні технології — навчання, засноване на використанні електронних засобів: комп'ютера, аудіовізуальних засобів. До інформаційних і комунікативних технологій відносяться дистанційне навчання, навчальні програми, мультимедійні технології та ін..

Технології розвиваючого навчання орієнтовані (націлені, спрямовані) на узагальнені знань, умінь, компетенцій, забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії всіх учасників професійно-освітнього процесу. До них відносяться розвивальна діагностика, тренінги розвитку та креативності, метод проектів, аналіз нестандартних ситуацій та ін.

Технології контекстного навчання в максимальній мірі моделюють реальну соціально-професійну діяльність. До цієї технології відносяться предметні лекції, семінари-дискусії, аналіз конкретних ситуацій та ін..

Таким чином, вважаємо, що використання сучасних освітніх інноваційних технологій позитивно вплине на процес переходу від викладання дисциплін до освоєння юридичних наук, і формуванню компетентного фахівця-юриста.

*Чеботарьова Г.В., д. ю. н.,
завідувач кафедри спеціальних правових
дисциплін КЕІ ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ СУЧАСНОЇ ПАРАДІГМИ ВЗАЄМВІДНОСИН ОСНОВНИХ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ: ВИКЛАДАЧ-СТУДЕНТ

Потреба у новій освітній парадигмі взаємовідносин основних суб'єктів навчального процесу виникає у зв'язку з необхідністю кардинальних змін у технології освітнього процесу, в способах взаємодії викладача та студентів, у якісному забезпеченні навчання, орієнтованого на студента як вільну і духовну особистість.

Парадигму в освіті можна розуміти як сукупність ключових педагогічних концептуальних положень та ідей, які визначають педагогічні наукові дослідження та визнані педагогічною громадськістю в конкретний період.

Сучасна освітня парадигма, центральною ланкою якої є безперервний розвиток особистості студентів, розглядає систему «викладач — студент», як таку, що постійно розвивається духовну спільність, де викладач не тільки створює оптимальні умови для розвитку позитивних потенцій кожного студента, здатний зацікавити, захопити, але і сам відкритий до нового досвіду, нового знання, постійно розвивається і отримує задоволення від своєї праці. Суть таких взаємовідносин зводиться до того, що студент і викладач є рівноправними учасниками, партнерами освітніх відносин. Такий характер відносин у системі студент-викладач є антиподом традиційних взаємин, у яких викладач, в рамках однополюсного орієнтованої моделі передачі знань, домінує над студентом (Акопов Г.В., Кузьміна Н.В., Л.М. Мітіна, В.А. Сонін та ін.) У рамках же партнерських взаємовідносин передбачається розглядати студента як суб'єктно-цілісну особистість, що прагне до самореалізації своїх можливостей. Отже, при даній формі взаємовідносин, у якій студент стає основним суб'єктом процесу навчання, з'являється позитивний стимул для розвитку творчості та індивідуальності.

У сучасному вузі, результати педагогічної діяльності стають безпосередньо залежні від того, наскільки викладач здатний встановити і організувати партнерські відносини зі студентами. У зв'язку з цим, роль викладача в сучасному вузі як носія конкретної системи знань знижується, але зростає роль викладача як особистості професіонала, яка допомагає студенту через спілкування самому сформуватися як особистість, виробити певну систему цінностей.

Основними факторами, що впливають на ефективність спілкування викладача та студента є: професіоналізм викладача, доброзичливість до студента, загальна культура викладача та студента, а також бажання студента вчитися. Дані фактори є загальними і часто вказуються в психолого-педагогічній літературі. Однак у сучасному вузі вони набувають нового змісту. У свідомості сучасної студентської молоді можна спостерігати заміну суворо, неемоційної, «офіційного» об-

разу викладача на образ відритого, товариського, емоційного людини. Виходячи з цього, комунікація в системі викладач-студент носить відкритий особистісний характер, але виключає панібратства.

Таким чином, сучасні тенденції розвитку педагогічного спілкування у вузі полягають у тому, що воно стає глибоко особистісним процесом, а ставлення до предмета і бажання відвідувати заняття конкретного викладача визначається можливістю спілкування з ним на особистісному (не рольовому, не соціальному) рівні.

Отже, існує необхідність в усвідомленні викладачами значущості комунікативних навичок і в їх розвитку і саме комунікативної компетенції повинно відводитися пріоритетне місце в професіограмі викладача сучасного вузу.